

ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ПТНЗ ДО ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Потреба сучасного динамічного ринку праці у фахівцях, готових до професійного саморозвитку, вимагає проектування гнучких, адаптивних систем професійної освіти, які передбачають можливість досить швидкої фахової переорієнтації, підвищення кваліфікації на будь-якому відрізку життєвого шляху людини. У процесі професійного навчання важливо не тільки сформувати у майбутніх фахівців систему необхідних знань, умінь, професійно важливих якостей, а й розвинути здатність вибудовувати індивідуальну стратегію освіти з урахуванням особистісних особливостей і мотиваційно-ціннісної сфери, рефлексивно оцінювати свої професійні досягнення.

Засвоєння та узагальнення готових знань стають не метою, а одним з допоміжних засобів інтелектуального розвитку учня. Якщо учень знає, як досягати мети, як шукати і знаходити необхідну інформацію, щоб вирішити ті чи інші проблеми, як використовувати найрізноманітніші джерела інформації для вирішення цих проблем, то йому легше буде підвищити кваліфікацію, перекваліфікуватися, отримувати будь-які необхідні додаткові знання, що і потрібно для висококваліфікованого фахівця.

Таким чином, сучасний випускник професійно-технічного навчального закладу, який повинен реалізовуватись як фахівець в динамічному суспільстві, повинен володіти певними якостями особистості:

- гнучко адаптуватися в мінливих життєвих ситуаціях, вміти самостійно здобувати необхідні йому знання, вміло застосовувати їх на практиці для вирішення різноманітних проблем, що виникають у виробничих ситуаціях;
- самостійно критично мислити, вміти бачити виникаючі в реальній дійсності проблеми і, використовуючи сучасні технології, шукати шляхи раціонального їх вирішення;

- бути здатним генерувати нові ідеї, творчо мислити;
- грамотно працювати з інформацією;
- бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах, вміти працювати в команді, легко запобігати або вміти виходити з будь-яких конфліктних ситуацій;
- самостійно працювати над розвитком власної моральності, інтелекту, культурного рівня.

Тому стратегічний напрямок розвитку системи професійно-технічної освіти перебуває у рішенні проблеми особистісно-орієнтованої освіти, в якому особистість учня була б в центрі уваги педагога. При цьому діяльність навчання – пізнавальна діяльність, а не викладання, – була б провідною в тандемі викладач – учень. Саме так побудована система освіти в більшості країн світу. Вона відображає гуманістичний напрямок в філософії, психології та педагогіці [2].

Ідеї та принципи особистісно-орієнтованої освіти обґрунтовані Є.В. Бондаревскою, Л.С. Виготським, О.О. Леонтьєвим. Концепції особистості як суб'єкта діяльності розроблялися О.Г. Асмоловим, Т.В. Білих, С.Л. Рубінштейном. У ряді робіт розглянуто специфіку педагогічних систем і особливості розробки педагогічних технологій (Е.В. Ільєнков, І.Я. Лернер, В.В.Серіков); особливі типи педагогічних систем і інновації в освіті (В.В. Давидов, Л.В. Занков, Д.Б. Ельконін, Н. Ф.Тализіна).

Отже, безсумнівну актуальність на сучасному етапі розвитку науки і практики набуває розвиток готовності викладачів професійно-технічних навчальних закладів до особистісно-орієнтованої професійної взаємодії з учнями та виявлення педагогічних умов, що детермінують цей процес. Усе це дозволить створити умови для розвитку, саморозвитку і самореалізації особистості учня як професіонала.

Доцільність застосування особистісно-орієнтованих педагогічних технологій при підготовці сучасного висококваліфікованого фахівця обумовлена наступними факторами:

- запитом суспільства (нові економічні та соціальні умови, конкурентна боротьба, трансформація ціннісних орієнтацій і громадських установок вимагають приходу молодих, ініціативних, всебічно освічених кадрів, що володіють гнучким мисленням, творчим підходом, здатних до варіативності поведінки);
- запитом особистості, її потребою в самовираженні, інтелектуальному розвитку, реалізації творчого потенціалу;
- динамізмом суспільного життя (у зв'язку з постійно зростаючим потоком інформації ні збільшення обсягу програм, ні зростання термінів навчання не в змозі забезпечити належний освітній ефект, і той запас загальнонаукових та спеціальних знань, якими оволодіває сучасний учень, завтра цілком може виявитися недостатнім. Тому необхідно формувати у них здатність до самостійного пошуку потрібних знань, виховувати потребу до постійної самоосвіти і творчості).

Отже, застосування особистісно-орієнтованих педагогічних технологій дозволяє більш ефективно виконувати соціальне замовлення суспільства, оскільки вони максимально сприяють індивідуальному розвитку учнів: розвивають предметні здібності, підвищують показники інтелектуального розвитку, сприяють становленню креативності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гамідов В. М. Глобальна освіта – як детермінант розвитку світоглядної свободи особистості / В. М. Гамідов / II Міжнародна наукова конференція: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи, м. Харків, ХДАДМ, 15-16 квітня 2010. / збірник матеріалів. – Харків: ХДАДМ, 2010. – С.220-221.
2. Грищенко, О. А. Психолого-педагогічна готовність майбутнього вчителя до організації взаємодії з учнями / О. А. Грищенко // Психологічні і педагогічні проблеми педагогічної дії : зб. наук. пр. : у 2 ч. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, НТУ «ХП». – Х., 2012. – Ч. I / за наук. ред. Л. О. Хомич, О. М. Ігнатович . – С. 193–198.
3. Зязюн І. А. Дидактичне проектування технологій і методів учіння у вимірах педагогічної дії / І. А. Зязюн // Сучасні інформаційні технології та

інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід.
– 2010. – № 23. – Режим доступу до журналу :
http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2010_23/index.htm

4. Проектування процесу професійного навчання у закладах профтехосвіти
: [кол. моногр.] / за ред. Н.Г. Ничкало ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН
України, Хмельницький нац. ун-т. – К. ; Хмельницький : ХНУ, 2010. – 336 с.